

PATXI ERREMENTARIA

Patxi errementaria erabateko gaiztoa omen zan.

Beingo batean inpernutik deabru bat bialdu omen zioten, Patxi inpernura eraman zezan.

Ala deabru ori agertu omen zan goiz batean, Patxiren sutegian.

Patxi an zan lanean: aldian bein txingura gainean malluka ta beste aldian berriz auspoari eragin, txingarrak astindu, aizkora, besara-ortz ta alako burni-tresna batzuek sutan sartu ta ola ari omen zan.

—*Egun on* —esan omen zion deabruak.

—*Baita zuri ere.*

—*Egundañoko gaiztoa zerala ta, zu inpernura eramateko asmoan etorri naiz ba.*

—*Ez dago gaizki esana. Goazen lenengo gosari mokau bat jan dezagun.*

—*Goazen ba.*

Ta ala joan omen ziran gosaltzera.

Biak maian jarri ziran ba, ta baita gosaldu ere.

Gosalondoan jeiki zan Patxi eta deabruari esan omen zion:

—*Bai, oraintxe abiatu gintzake.*

Asi zan ba deabru ori nagiak ateratzen bezela; baiña ezin omen zan jeiki inolaz ere. Mai alderdi ura pikeaz igurtzita omen zeukan Patxik, ta antxe erantsita geratu zan deabru gizajoa.

An euki omen zuan Patxik deabru ori iru urtetan, arik eta suakin berotuaz pikea urtu zion artean.

Deabruak bere burua libre ikusi zuanean, laister alde-egin omen zuan andik, Patxitzat geiago oartu gabe.

Patxi len ta geiagoko gaiztakeriak egiten omen zebillen.

Alako batean inpernuak beste deabru bat bialdu zion, inpernura eraman zezan.

Lenengo deabruak esan omen zion bigarrenari:

—*Mutil! gero Patxik maiean jartzeko agintzen badizu, ez zaitezela jarri.*

Bigarren deabru ori goiz batean Patxiren sutegian agertu omen zan.

—*Egun on* —esan zion Patxiri.

—*Baita zuri ere.*

—*Gaiztakeri gogorrek egiten omen dituzu munduan, ta inpernura eramateko ordenea det.*

—*Ez dago gaizki esana. Goazen lenengc, gosari mokau bat artu dezagun.*

—*Joan gintzake.*

Biak Patxiren sukaldean sartu ziran.

—*Jarri maiean, adiskide* —esan zion Patxik deabruari.

—*Ez, ez daukat maiean jarri bearrik.*

—*Etsan zaite orduan, nik gosaldu bitartean, orko zizallu orretan, ainbeste bidetan nekatuta egcngo zera ta.*

—*Ondo esana dago.*

Ta ala etzan omen zan zizalluan.

Patxik gosaldu zuanean:

—*Bai, oraintxe joan gintzake* —esan zion deabruari.

Baña deabrua egin aalak eginagatik, ezin jeiki omen zan zizallu gairietik.

Zizallua ere pikeaz igurtzita euki Patxik.

Ta an euki omen zuan ere iru urtetan, arik eta azkenik pikea suaz urtu zion arte.

Libratu zanean, anak arin zituala alde-egin zuan inpernura deabru gizajoak.

Patxi berriz ere munduan geratu omen zan. Ta len baiño gaiztakeri aundiagoak egiten omen zituan.

Etzala ura gizabidea ta berriz ere inpernuak beste deabru bat bialdu omen zion.

Irugarren deabru oneri lenengo biak esan omen zioten ze:

—*Mutil! Patxik maiean jartzeko agintzen badizu, ez gero jarri; ezta zizalluan etzateko esaten badizu ere.*

—*Ondo dago* —esan zuan deabru orrek, ta ala mundura alde-egin omen zuan.

Goiz batean deabru orrek, Patxiren sutugian sartuta:

—*Egun on*, esan zion Patxiri.

—*Baita zuri ere.*

—*Erabat gaiztakeriari emanta zaudela diote danak. Ez alda ala?*

—*Ez da ori egie.*

—Ba, nik zu inpernura eramateko ordenea daukat, eta joan egin bearko degu.

—Ez dago gaizki esana. Baiña gcazen, lendabiziko, gosari-txikie jan dezagun benepeñ.

—Joan gintzake nai izan ezkeru.

Sukaldean sartu ziraneko:

—Jarri maiean, esan zion Patxik.

—Ez, ez daukat jarri bearrik.

—Etzan zaitez orduan orko zizallu orretan, ainbeste bidean nekatuta egongo zera ta.

—Ez, ez nago nekatuta.

—Mutil! Igon zaite orduan or atariko piku gañera, ta jan zazu nai dezu aine piku, nik bizigarri pixka bat artu bitartean. Ederrak daude eta.

—Bai, orixe egingo det. Ondo esan dezu.

Deabru ori piku gañera arin igo omen zan.

Gosari txikia egin zuanean, atera atarira ta deabruari deitu zion bada Patxik. Baiña deabrua ezin omen zan jetxi. Pikua ere pikeaz eginta zegoan eta deabrua an erantsita geratu omen zan.

Eskola-ume guztiak egunero arrika-aldi bat ematen zioten.

Aiumaz deadarka egoten omen zan noizean bein; baiña Patxik ez-aditu egiten zion, eta an euki omen zuan iru urtetan, alik eta pikea suakin berotuta urtu zion arte.

Orduan deabru orrek, geiago Patxirekin egoteko gogorik bage, egundoko laisterrena alde-egin zuan.

Patxi berriz ere munduan geratu omen zan.

Denbora joan ta denbora etorri, azkenean Patxiri ere eriotzako ordua iritxi zitzaion.

Il zanean, mallu bat, burduntzi bat eta tenazak artuta, inpernura joan omen zan.

Dan-dan-dan, jo zuan inpernuko atea malluakin.

—Nor da? —ots-egin zioten barrutik.

—Patxi errementarie —erantzun zien.

Au aditu zutenean, deabru guztiak ateari eustera bildu omen ziran, Patxi errementaria sartu etzedin.

Deabru batek, ezagutuko zuala Patxi errementaria zan edo etzan eta, ate-zulotik begira jarri omen zan.

Patxik burduntziarekin begia atera omen zion.

Beste batek, itzetik ondo ezagutuko zuala ta, belarria jarri omen zuan ate-zuloan.

Patxik tenazakin atera omen zion belarria.

Azkenik, inpernuak etzuala bada artzen ta, zeru aldera joan zan Patxi.

Jo du zeruko atea. Baita san Pedro atera. Ea zein zan galdetu omen zion san Pedrok.

—Patxi errementarie —erantzun zion.

San Pedrok ez zion sartzen utzi nai.

Andre zaar bat azaldu zan orduantxe ate ondoan. Patxi errementaria ikusi zuanean oso larritu omen zan eta, gaitzik egin etzezaion, beragatik ondo esanez asi omen zan; sekulako gizon ongillea izan zala munduan, eta orrelako beste gauza asko.

Orduan san Pedrok atea zabaldu omen zion eta ala orain Patxi errementaria zeruan omen da.

Ori ala bazan, sartu dedilla kalabazan.

(Euskaltzaindiak, oraindik orain, ta A. Iri-garay euskaltzainiak antolatuta, argitaratutako *Euskalerriko Ipuñak* deritzan liburuxkatik artu ta emana.)

